

بسمه تعالیٰ

سازمان جهاد کشاورزی خوزستان

معاونت بهبود تولیدات گیاهی

مدیریت حفظ نباتات

دستورالعمل تاسیس و راه اندازی مرکز تولید و پرورش

حشرات مفسد (اسکلتاریوم)

پائیز ۱۳۹۲

فصل اول: هدف از تاسیس و راه اندازی مراکز تولید و پرورش حشرات مفید (انسکتاریوم)

هدف از تاسیس و راه اندازی مراکز تولید و پرورش حشرات مفید (انسکتاریوم) تولید انبوه دشمنان طبیعی آفات (پارازیت ها و شکارچی ها) جهت رهاسازی در مزارع و باغات به منظور اعمال مبارزه بیولوژیکی می باشد

تعاریف

۱- تاسیس و راه اندازی مراکز تولید و پرورش حشرات مفید (انسکتاریوم):

مراکزی هستند که به وسیله اشخاص حقیقی یا حقوقی بخش غیر دولتی تاسیس و راه اندازی شده و تولید انبوه عوامل فوق را برای کنترل عوامل خسارت‌زای بخش کشاورزی و منابع طبیعی عهده دار می باشد

۲- رشته ها و گرایش های اصلی جهت تاسیس واحد تولید و پرورش حشرات مفید(انسکتاریوم):

شامل گیاهپزشکی، بیماری شناسی گیاهی، حشره شناسی، شناسایی و مبارزه با علف های هرز (فوق لیسانس علف های هرز با لیسانس گیاهپزشکی، دکتری علف هرز با لیسانس یا فوق لیسانس گیاهپزشکی) و مدیریت تلفیقی آفات.

۳- رشته ها و گرایش های مرتبط جهت تاسیس واحد تولید و پرورش حشرات مفید(انسکتاریوم):

شامل تولیدات گیاهی، آگرونومی، زراعت و اصلاح نباتات، زراعت، باغبانی، تولیدات باغی، فوق لیسانس علف های هرز با لیسانس غیر گیاهپزشکی و دکترای علف های هرز با لیسانس یا فوق لیسانس غیر گیاهپزشکی می باشد باید ۳ سال سابقه و تجربه کار در زمینه گیاهپزشکی داشته باشد و این سوابق به تایید مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان و مدیریت حفظ نباتات استان رسیده باشد.

فصل دوم: شرایط تاسیس و بهره برداری

شرایط عمومی متقاضیان دریافت مجوز تاسیس و بهره برداری:

- تابعیت جمهوری اسلامی ایران و تدين به یکی از ادیان رسمی کشور.
- داشتن کارت پایان خدمت یا معافیت دائم یا موقت (برای آقایان).
- گواهی عدم اعتیاد و سوء پیشینه.
- متقاضی تاسیس و یا بهره برداری باید درخواست کتبی خود را به همراه مدارک به شهرستان مربوطه تسليم نماید.
- داشتن نیروی انسانی متخصص لازم برای انجام امور کارشناسی و ارائه خدمات فنی مرتبط(تایید نیروی انسانی متخصص توسط مدیریت حفظ نباتات استان).
- ارائه یک برنامه کسب و کار برای راه اندازی (ارائه طرح توجیهی).
- داشتن عضویت در سازمان نظام مهندسی کشاورزی (اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی).
- داشتن حداقل امکانات مورد نیاز.

- ۹- شرکت در دوره آموزشی و توجیهی مورد نیاز حسب نظر مدیریت حفظ نباتات و سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان.
- ۱۰- عدم اشتغال مسئول فنی در سازمانها، تشکیلات دولتی و موسسات عمومی دولتی و غیر دولتی تحت هر عنوان (برای اشخاص حقیقی).
- ۱۱- عدم اشتغال هیچ یک از اعضاء هیئت مدیره و مدیر عامل موسسات و شرکتها در دستگاه های دولتی و موسسات عمومی غیر دولتی.

شرایط اختصاصی متلاطیان دریافت مجوز تاسیس و بهره برداری:

- ۱- ارائه مدارک تاسیس شرکت برای شرکت ها و موسسات.
- ۲- ارائه درخواست و مدارک مورد نیاز برای اشخاص حقیقی.
- ۳- نداشتن سابقه لغو پروانه بهره برداری (به دلیل عدم رعایت مقررات مربوطه) با موضوع فعالیت مرتبط.
- ۴- معرفی یک نفر مسئول فنی که صرفاً دارای حداقل لیسانس گیاه‌پژوهشی باشد.

تبصره ۱: چنانچه متلاطی شخصاً دارای شرایط مسئول فنی باشد می تواند خود سمت مسئول فنی را نیز به عهده گیرد.

تبصره ۲: اشخاص حقیقی و حقوقی نیز در صورت معرفی مسئول فنی واجد شرایط می توانند متلاطی تاسیس واحد تولید و پرورش حشرات مفید(انسکتاریوم) باشند.

مشخصات و شرایط مسئول فنی:

- ۱- مسئول فنی شخصی است حقیقی که مسئولیت اجرای قوانین، مقررات، ضوابط و دستورالعمل های ابلاغی از طرف مدیریت حفظ نباتات و سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی را به عهده داشته و بر اجرای آنها نظارت و گزارش های ادواری را تنظیم و ارائه نماید.
- ۲- دارای حداقل مدرک لیسانس گیاه‌پژوهشی.

- تبصره ۱:** مسئول فنی بصورت تمام وقت فعالیت می نماید و در جای دیگر اشتغال نداشته باشند.
- ۳- عدم حضور مسئول فنی در محل خدمت برای مدت یک روز با اخذ موافقت کتبی مدیریت حفظ نباتات استان و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان بدون معرفی جایگزین و برای بیش از یک روز با معرفی فرد جایگزین واجد شرایط مسئول فنی و موافقت مدیریت حفظ نباتات استان و سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی بلامانع است ولی هیچ یک از این موارد رافع مسئولیت مسئول فنی نخواهد بود.

- تبصره ۲:** سقف مدت فعالیت مسئول فنی جایگزین سه ماه و فقط برای یک دوره قابل تمدید می باشد.
- ۴- داشتن عضویت و پروانه اشتغال به کار از سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی.
  - ۵- گذراندن دوره کارآموزی به مدت ۴-۶ ماه در یکی از انسکتاریوم مورد تایید مدیریت حفظ نباتات خوزستان

- ۶- قبولی در آزمون فنی جهت تأیید صلاحیت فنی.
- ۷- ارائه تعهد نامه رسمی بر رعایت کلیه دستورالعمل ها و ضوابط مربوطه.
- ۸- شرکت در دوره های باز آموزی و کسب امتیاز لازم که هر ساله توسط سازمان نظام مهندسی استان برگزار می گردد.

❖ انسکتاریوم با توجه به توانمندی و امکانات پیش بینی شده و موجود بر اساس ضوابط و دستورالعمل های مدیریت حفظ نباتات و سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان تشخیص صلاحیت و رتبه بندی می گردند

❖ دارندگان پروانه بهره برداری باید مدارک مربوط به مکان مناسب، امکانات، تجهیزات، سوابق کاری و... خود را که جزئیات آن در دستورالعمل های رتبه بندی و تشخیص صلاحیت سازمان نظام مهندسی آمده است جهت تعیین رتبه به آن سازمان ارائه نماید.

فرایند تاسیس و راه اندازی واحد تولید و پرورش حشرات مفید (انسکتاریوم) :

- ۱- ارائه درخواست متقاضی مبنی بر مجوز تاسیس انسکتاریوم به مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان.
- ۲- معرفی متقاضی توسط مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان به مدیریت حفظ نباتات استان.
- ۳- بررسی مدارک متقاضی، مسئول فنی در مدیریت حفظ نباتات.
- ۴- تأییدیه تاسیس و راه اندازی انسکتاریوم در کمیته فنی حفظ نباتات.
- ۵- تأییدیه صلاحیت فنی مسئول فنی (مدیریت حفظ نباتات).
- ۶- معرفی متقاضی به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی.
- ۷- تکمیل مدارک مورد نیاز در موسسه صندوق تعاون و رفاه سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی.
- ۸- صدور پروانه تاسیس.
- ۹- صدور پروانه بهره برداری.

مهلت اعتبار پروانه تاسیس:

- دارندگان پروانه تاسیس موظفند حداقل ظرف ۶ ماه نسبت به راه اندازی انسکتاریوم اقدام نمایند. این مهلت برای یک دوره ۶ ماهه دیگر با تشخیص مدیریت حفظ نباتات استان و سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی قابل تمدید خواهد بود.

تبصره ۱: دارنده پروانه تاسیس حق واگذاری و یا انتقال امتیاز خود را به دیگران ندارد.

تبصره ۲: در صورت درخواست تمدید پروانه تاسیس برای مرحله سوم موضوع با دلایل موجه از دبیر خانه مرکزی صدور پروانه استعلام تا در صورت تأیید کمیته نظارت و پیگیری مجوز تمدید پروانه تاسیس برای دوره ۶ ماهه معلوم صادر گردد. در غیر اینصورت پروانه صادره لغو خواهد شد.

شرایط و مدارک صدور پروانه بهره برداری:

- پس از راه اندازی و قبل از آغاز فعالیت، متقاضی صدور پروانه بهره برداری، نخست درخواست و مدارک مورد نیاز برای صدور پروانه را به موسسه صندوق تعاون و رفاه سازمان نظام مهندسی ارائه می نماید. موسسه صندوق تعاون و رفاه پس از بررسی نهایی مدارک به همراه کارشناس مدیریت حفظ نباتات استان بازدید از محل و پس از تأیید تامین کلیه امکانات و تجهیزات مورد نیاز، پروانه بهره برداری را صادر می نماید.
- صاحب پروانه بهره برداری حق واگذاری و یا انتقال امتیاز خود را به غیر ندارد و باید بلاfacسله بعد از دریافت پروانه فعالیت خود را شروع نماید و چنانچه ظرف مدت ۲ ماه از تاریخ صدور پروانه فعالیت خود را آغاز ننماید پروانه صادره باطل خواهد شد.

تبصره ۱: پروانه بهره برداری فقط برای منطقه مورد نظر صادر و صاحب امتیاز واحد تولید و پرورش حشرات مفید(انسکتاریوم) نمی تواند به ایجاد شعبه و یا انتقال به نقطه‌ی دیگری از کشور اقدام نماید.

تبصره ۲: در صورتی که صاحب امتیاز واحد تولید و پرورش حشرات مفید(انسکتاریوم) بخواهد امتیاز خود را به شخص واجد شرایط دیگری (حقیقی یا حقوقی) واگذار نماید، از گرفتن امتیاز دوباره در همان استان محروم می شود.

تبصره ۳: مدت اعتبار پروانه بهره برداری ۲ سال بوده و دارندگان پروانه بهره برداری موظفند حداقل یک ماه قبل از اتمام مهلت پروانه، نسبت به تمدید پروانه اقدام نمایند. در غیر اینصورت مجوز صادر شده باطل می شود.

۱۰- ارسال رونوشت پروانه بهره برداری به مدیریت حفظ نباتات استان توسط صندوق تعاون و رفاه سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی.

فصل سوم: وظایف، امکانات و ضوابط اجرای آزمایشگاه های گیاهپزشکی :

وظایف، امکانات و ضوابط اجرای واحد تولید و پرورش حشرات مفید(انسکتاریوم):

- ۱- مطابق مقررات، ضوابط و استاندارهای مربوطه مبادرت به تولید عوامل کنترل بیولوژیک آفات می نماید.
- ۲- تامین حداقل وسایل، مواد و تجهیزات مورد نیاز این واحدها مطابق فهرست پیوست می باشد.
- ۳- ثبت فعالیتها و گزارشها بصورت روزانه و تهیه و ارائه گزارش های عملکرد بصورت ماهیانه به مدیریت حفظ نباتات استان و نگهداری سوابق حداقل به مدت ۵ سال.

سایر مقررات :

- ۱- حق الزحمه‌ی خدمات ارائه شده به موجب تعریفه‌ای خواهد بود که توسط سازمان حفظ نباتات و سازمان نظام مهندسی ابلاغ خواهد شد و واحد تولید و پرورش حشرات مفید(انسکتاریوم) موظفند یک نسخه از فهرست تعریفه را در مکان مناسبی در محل واحد تولید و پرورش حشرات مفید(انسکتاریوم) و در معرض دید متقاضیان قرار دهد.
- ۲- در صورتی که اشخاص حقیقی یا حقوقی بدون طی مراحل قانونی نسبت به تاسیس و راه اندازی آزمایشگاه اقدام کننده برابر با تبصره یک ماده واحد قانون اجراه‌ی تاسیس آزمایشگاه‌های تجزیه‌ی خاک و گیاه و آزمایشگاه‌های تشخیص آفات و بیماریهای گیاهی توسط بخش تعویضی و خصوصی (مصطفوی ۷۱/۶) اقدام خواهد شد.

۳- هر کس بدون داشتن مجوز نسبت به تاسیس واحد تولید و پرورش حشرات مفید(انسکتاریوم) موضوع این قانون اقدام نماید علاوه بر تعطیلی واحد تولید و پرورش حشرات مفید(انسکتاریوم) به پرداخت جزای نقدی با حکم محاکم قضایی محکوم خواهد شد.

۴- بازرسان مجاز هستند در هر زمان و بدون اطلاع قبلی از واحد تولید و پرورش حشرات مفید(انسکتاریوم) بازدید کنند و واحد تولید و پرورش حشرات مفید(انسکتاریوم) موظف هستند که همکاری لازم را به عمل آورند.

۵- در صورت ارتکاب تخلفات مندرج در بند (ج) ماده ۱۲ توسط آزمایشگاه، مدیریت حفظ نباتات استان و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان کتب اخطار می دهد و در صورت تکرار تخلف و دریافت اخطار کتبی دوم، پس از تایید مدیر حفظ نباتات و سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی نسبت به لغو دائم پروانه تاسیس و بهره برداری اقدام می گردد.

موارد تذکر و اخطار

الف : تذکر شفاهی

اعلام تذکر شفاهی در تخلفات زیر که برای نخستین بار دیده شده است انجام می گیرد و باید در دفتر آزمایشگاه با قيد صريح مورد تذکر ثبت شود.

۱- عدم رعایت اصول فنی

۲- عدم ارسال به موقع گزارشات.

۳- دارا نبودن اطلاعات روز و بی اعتمایی به دوره های آموزشی و عدم شرکت در آنها.

۴- عدم رعایت شیوه های حرفه ای.

۵- عدم رعایت شیوه های اسلامی.

ب : تذکر کتبی

تذکر کتبی در موارد زیر صادر خواهد شد و می تواند شامل یک یا چند بند از موارد زیر در یک زمان باشد:

۱- بدنبال دو نوبت تذکر شفاهی بند الف .

۲- دریافت تعریفه ای بیشتر از تعریفه های تصویری ابلاغی.

۳- رها سازی در مرحله ای از دوره زندگی آفت که بی تاثیر باشد.

۴- عدم پذیرش کارآموزان معرفی شده از سوی مدیریت جهاد کشاورزی ، مدیریت حفظ نباتات استان، مرکز تحقیقات کشاورزی و سازمان نظام مهندسی و منابع طبیعی.

۵- عدم رعایت استانداردها و مسائل ایمنی و بهداشتی در رابطه با سلامتی انسان، دام و محیط زیست.

۶- عدم رعایت بخشنامه های سازمان حفظ نباتات و سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی.

ج : اخطار کتبی

۱- اخطار کتبی به دنبال دو بار تذکر کتبی، با درج در پرونده ابلاغ می شود.

۲- ارایه ای اسناد و مدارک و گزارش های غیر واقعی.

۳- عدم فعالیت و یا تعطیلی بدون کسب موافقت قبلی مدیریت حفظ نباتات و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان برای مدت یک فصل تولید.

د: لغو پروانه

دستور لغو پروانه در موارد زیر صادر می گردد.

- ۱- به دنبال دو بار اخطار کتبی.
- ۲- چنانچه در حین فعالیت فاقد هر یک از شرایط مندرج در ماده ۲ و ۳ گردد.

مدارک مورد نیاز:

(الف) درخواست متقاضی

- ۱) معرفی نامه از شهرستان
- ۲) فرم تکمیل شده مجوز تاسیس (فرم شماره ۱)
- ۳) تصویر صفحه اول شناسنامه و کارت ملی برای افراد حقیقی و یا تصویر اساسنامه ای شرکت ها، تشکلهای خصوصی و یا تعاوونی ها برای افراد حقوقی.
- ۴) چهار قطعه عکس 3×4 تمام رخ برای افراد حقیقی.
- ۵) تصویر سند مالکیت و یا اجاره نامه معتبر (با حداقل اعتبار یک سال).
- ۶) تصویر کارت پایان خدمت یا معافیت دائم برای افراد حقیقی (آفایان).
- ۷) گواهی دوره کارآموزی تولید حشرات مفید ۴-۶ ماه

(ب) مسئول فنی:

- ۱- تکمیل فرم مشخصات مسئول فنی (فرم شماره ۲)
- ۲- تصویر آخرین مدرک تحصیلی
- ۳- تصویر صفحه ای اول شناسنامه.
- ۴- تصویر کارت پایان خدمت و یا معافیت دائم برای آفایان.
- ۵- تصویر کارت ملی.
- ۶- تصویر کارت نظام مهندسی.
- ۷- چهار قطعه عکس 3×4 تمام رخ.
- ۸- ارائه رضایت نامه کتبی از مسئول فنی که بصورت حقوقی معرفی می گردد.

(ج) نیروی انسانی متخصص:

- ۱- تکمیل فرم مشخصات (فرم شماره ۳).
- ۲- تصویر آخرین مدرک تحصیلی.
- ۳- تصویر صفحه ای اول شناسنامه.
- ۴- تصویر کارت پایان خدمت و یا معافیت دائم برای آفایان.

۵- تصویر کارت ملی.

۶- تصویر کارت نظام مهندسی.

۷- چهار قطعه عکس 3×4 تمام رخ.

۸- ارائه رضایت نامه کتبی از کارشناس فنی که بصورت حقیقی و حقوقی معرفی می گردند.

لیست ابزار و تجهیزات واحد تولید و پرورش حشرات مفید (انسکتاریوم)

تجهیزات آزمایشگاه	ردیف	تجهیزات آزمایشگاه	ردیف	تجهیزات آزمایشگاه	ردیف
هیتر مغناطیسی	۳۷	کولر گازی	۱۹	اتوکلاو	۱
دیسیکاتور	۳۸	فن تهويه	۲۰	هود	۲
چراغ الکلی	۳۹	انواع ظروف و لوازم آزمایشگاهی	۲۱	انکوباتور	۳
کلمن بزرگ	۴۰	انواع سوزن تشریح	۲۲	بینوکولار	۴
دستگاه تقطیر	۴۱	میز کار	۲۳	سرد خانه	۵
ماسک متوردار	۴۲	صندلی	۲۴	استریومیکروسکوپ	۶
ماشین منگنه	۴۳	بخاری	۲۵	آون	۷
قفسه آهنی گالوانیزه	۴۴	اسپیراتور	۲۶	یخچال	۸
ماسک قیلت دار ساده	۴۵	سمپاش پشتی	۲۷	کامپیوتر مناسب و ملزومات آن	۹
کابین پرورش	۴۶	مانومتر دی اکسید کربن	۲۸	ست تشریح	۱۰
کاور	۴۷	کپسول دی اکسید کربن	۲۹	تور حشره گیری	۱۱
قاب کاور	۴۸	پنکه رومیزی	۳۰	خط تلفن	۱۲
ژرمیناتور	۴۹	جاروبرقی	۳۱	دستگاه فاکس	۱۳
روپوش آزمایشگاهی	۵۰	ترازوی دیجیتال	۳۲	رطوبت ساز	۱۴
کپسول آتش نشانی	۵۱	همزن برقی	۳۳	رطوبت سنج	۱۵
تابلو انسکتاریوم	۵۲	آسیاب برقی	۳۴	دماسنج ماکریم و مینیم	۱۶
		جنراتور برق	۳۵	فریزر	۱۷
		جعبه کمک های اولیه	۳۶	جعبه و ظروف پرورش حشرات	۱۸

فهرست تکمیلی اقلام و امکانات مورد نیاز این بخش متناسب با نوع پروژه (تحقیقاتی، آموزشی، اجرایی و ...)

توسط سازمان حفظ نباتات تهیه و در اختیار سازمان نظام مهندسی جهت آزمایشگاه اعلام خواهد شد.